

prima instanță, Judecătoria Drochia, sediul Central
judecător: L.Grădinari
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți
judecători: A. Albu, A. Toderaș, E. Bejenaru

dosarul nr. 2r-337/2018

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Valeriu Moraru,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Moraru
împotriva Vioricăi Cojocar, Societății cu Răspundere Limitată „Brutgrup”, Viorel
Cojocar cu privire la partajarea averii imobile, a terenului aferent construcției și a
utilajului,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2018, prin care a
fost admisă parțial cererea lui Valeriu Moraru privind scutirea de la plata taxei de
stat și nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Valeriu Moraru,

c o n s t a ț ă:

La 27 decembrie 2013 Valeriu Moraru s-a adresat cu cerere în instanța de
judecată împotriva Vioricăi Cojocar cu privire la partajarea averii imobile, a
terenului aferent construcției și a utilajului în cote părți egale.

În motivarea acțiunii a indicat că este deținător a 50 % din imobilul- moara
din satul Chetrosu, raionul Drochia, precum și a terenurilor pe care este amplasată
aceasta și a utilajului morii, conform certificatului cu privire la dreptul de proprietate
asupra cotei-părți din proprietate comună în devălmășie nr.13 806 din 08 decembrie
2009, iar pârâta este proprietarul cotei părți în baza certificatului de moștenitor legal
nr.13807 din 08 decembrie 2009.

La 04 februarie 2014 Valeriu Moraru a înaintat cerere de modificare a
pretențiilor, în care a menționat că, în luna martie-aprilie 2003 a demolat depozitul
cu suprafața de 114,6 m.p., indicat în contractul de vânzare-cumpărare nr.3232 din
04 iulie 2002 și a construit un alt depozit și clădirea administrativă ce depășește
suprafața celui demolat.

Ulterior, Valeriu Moraru a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva
lui Viorel Cojocar, directorul SRL „Brutgrup”, care administrează cota parte ce îi
aparține reclamantului din imobilul - moara din satul Chetrosu, raionul Drochia,
solicitând partajarea imobilului.

Prin hotărârea Judecătoriai Drochia, sediul Central din 08 noiembrie 2017, acțiunea a fost respinsă. A fost eliberat Valeriu Moraru parțial de la plata taxei de stat neachitate la înaintarea acțiunii în sumă de 22 000 lei. A fost încasat de la Valeriu Moraru în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Valeriu Moraru la 08 decembrie 2017 a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriai Drochia, sediul Central din 08 noiembrie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2018 a fost admisă parțial cererea lui Valeriu Moraru privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutit apelantul Valeriu Moraru parțial de la plata taxei de stat în sumă de 3 750 lei, nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Valeriu Moraru, și a fost acordat apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 15 000 lei și a cererii de apel motivate până la ședința de judecată din 15 martie 2018, ora 09:00. A fost explicat apelantului Valeriu Moraru că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 15 martie 2018 Valeriu Moraru a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate cu dispunerea scutirii integrale a apelantului de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că situația materială, precum și starea sănătății sunt nesatisfăcătoare, este invalid de gradul III, iar pensia de dizabilitate constituie suma de 713,72 lei și nu are posibilitatea reală să achite taxa de stat în sumă de 15 000 lei. Totodată indică că este bolnav, iar alocația pentru invaliditate abia de îi ajunge pentru procurarea medicamentelor și a nesitățiilor de zi cu zi, de o altă sursă de venit nu dispune.

Mai relatează că, nu este clar din ce sumă instanța de apel a calculat taxa de stat în mărime de 15 000 lei, or suma de 50 000 euro indicată de Curtea de Apel Bălți în încheierea din 15 februarie 2018 nu este stabilită nici într-un raport al vreunui expert.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Actele cauzei denotă faptul că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs la 15 martie 2018 în termen, având în vedere că copia încheierii instanței de apel din 15 februarie 2018 a fost expediată în adresa recurentului la 23 februarie 2018 (f.d.205, vol.II), fiind recepționată de către ultimul la 26 februarie 2018, fapt menționat de către recurent în recurs (f.d.207-208, vol. II).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Materialele cauzei denotă că, la 08 decembrie 2017 Valeriu Moraru a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 08 noiembrie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Curtea de Apel Bălți examinând la 15 februarie 2018 cererea lui Valeriu Moraru privind scutirea de la achitarea taxei de stat a admis-o parțial, impunând apelantul de a achita taxa de stat în sumă de 15 000 lei.

Verificând legalitatea încheierii contestate, instanța de recurs consideră concluzia instanței de apel ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Conform art. 83 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Astfel, o condiție necesară pentru admiterea spre examinare a cererii de apel reprezintă plata taxei de stat, dovada căreia conform art. 365 alin. (4) Cod de procedură civilă se anexează la cererea de apel.

Însă, conform art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Iar, în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

La caz, apelantul Valeriu Moraru a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia ca consecință a stării financiare precare.

Or, argumentul recurentului precum că este pensionar, invalid de gradul III și dispune doar de pensie de dizabilitate, fapt confirmat prin certificatele anexate la materialele cauzei, iar alte venituri nu are ce ia-r permite achitarea taxei de stat la depunerea apelului denotă cert că taxa de stat solicitată de la apelant este vădit excesivă în comparație cu resursele lui la această dată.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a efectuat o examinare adecvată a capacității apelantului Valeriu Moraru de a plăti taxa de stat, iar admiterea unei astfel de ipoteze în sensul obligării apelantului la plata taxei de stat ar reprezenta o limitare a dreptului său de acces la o instanță.

Nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că apelantul nu a prezentat probe care să ateste situația financiară dificilă, or, din materialele cauzei denotă contrariul.

În acest sens, instanța de recurs consideră că cererea recurentului Valeriu Moraru cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel urmează a fi admisă parțial, prin prisma art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Totodată, instanța de recurs reține că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy -Miloslavsky împotriva Regatului Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Deci, impunerea achitării integrale a taxei de stat în condițiile în care norma legală, și situația contestatarului prevede scutirea parțială de la achitarea taxei de stat - ar restricționa nejustificat accesul la justiție și s-ar admite astfel încălcarea unuia din drepturile fundamentale consfințite în Convenție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Valeriu Moraru, a casa încheierea Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2018 și a emite o nouă decizie sub formă de încheiere de admitere parțială a cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Valeriu Moraru.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Moraru împotriva Vioricăi Cojocaru, Societății cu Răspundere Limitată „Brutgrup”, Viorel Cojocaru cu privire la partajarea averii imobile, a terenului aferent construcției și a utilajului, și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se admite parțial cererea lui Valeriu Moraru cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește parțial Valeriu Moraru de la plata taxei de stat pentru declararea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 08 noiembrie 2017.

Se obligă Valeriu Moraru să achite taxa de stat la depunerea apelului în sumă de 3 000 (trei mii) lei cu prezentarea dovezii de achitare până la prima ședință de judecată în ordine de apel.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Moraru împotriva Vioricăi Cojocaru, Societății cu Răspundere Limitată „Brutgrup”, Viorel Cojocaru cu privire la partajarea averii imobile, a terenului aferent construcției și a utilajului, la Curtea de Apel Bălți de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat